

כתובות מט

תנא: **מסר האב לשלוחי הבעל וזינתה - הרי זו בחנק.**

המקור: מנה"מ? א"ר אמי בר חמא, אמר קרא: (דברים כ"ב) **צטט כ"ת אכ"ה** - פרט לשמסר האב לשלוחי הבעל.

קושי: ואימא: פרט שנכנסה לחופה ולא נבעלה!

תירוץ: אמר רבא: אמר לי אמי, חופה בהדיא כתיבא: (דברים כ"ב) **כי י'יה נערה כתל'ה מאורסה**

צ"ש, נערה - ולא בוגרת, **כתל'ה** - ולא בעולה, **מאורסה** - ולא נשואה; מאי נשואה? אילימא נשואה ממש, היינו **כתל'ה** ולא בעולה! אלא לאו שנכנסה לחופה ולא נבעלה.

נערה	ולא בוגרת
כתל'ה	ולא בעולה
מאורסה	ולא נשואה
צטט כ"ת אכ"ה	פרט לשמסר האב לשלוחי הבעל

שאלה: ואימא: היכא דהדרא לבי נשא הדרא למילתא קמייתא!

תשובה: אמר רבא: ההוא כבר פסקה תנא דבי רבי ישמעאל; דתנא דבי רבי ישמעאל: (במדבר ל') **ונר אצטנה וזרופה כל אשר אסרה על נפשה יקוי ע"ה** - מה תלמוד לומר? והלא מוצאת מכלל אב ומוצאת מכלל בעל! אלא, הרי שמסר האב לשלוחי הבעל, או שמסרו שלוחי האב לשלוחי הבעל, ונתארמלה בדרך או נתגרשה, היאך אני קורא בה, בית אביה של זו או בית בעלה של זו? אלא לומר לך, כיון שיצאה שעה אחת מרשות האב, שוב אינו יכול להפר.

חיזוק לתשובה: אמר רב פפא, אף אנן נמי תנינא: **הבא על נערה המאורסה, אינו חייב עד שתהא נערה בתולה מאורסה והיא בבית אביה;** בשלמא **נערה** - ולא בוגרת, **בתולה** - ולא בעולה, **מאורסה** - ולא נשואה, **בבית אביה** למעוטי מאי? לאו למעוטי מסר האב לשלוחי הבעל.

עוד חיזוק לתשובה: אמר רב נחמן בר יצחק, אף אנן נמי תנינא: **הבא על אשת איש, כיון שנכנסה לרשות הבעל לנשואין, אף על פי שלא נבעלה - הבא עליה הרי זה בחנק;** נכנסה לרשות הבעל בעלמא, שמע מינה.

מתני'. **האב אינו חייב במזונות בתו. זה מדרש דרש רבי אלעזר בן עזריה לפני חכמים בכרם ביבנה: הבנים יירשו והבנות יזונו, מה הבנים אינן יורשין אלא לאחר מיתת האב, אף הבנות אין ניזונות אלא לאחר מיתת אביהן.**

נקודות הנחה שיוצאים המשנה: מזונות בנו חובה, מזונות בתו אינו חובה אלא מצוה לפי הנחות אלן **עולה שאלה:** מני מתניתין? לא רבי מאיר, לא רבי יהודה, ולא רבי יוחנן בן ברוקא!

	רבי מאיר	רבי יהודה	ר' יוחנן בן ברוקא
	מצוה לזון את הבנות, קל וחומר לבנים, דעסקי בתורה	מצוה לזון את הבנים, וקל וחומר לבנות, משום זילותא	חובה לזון את הבנות לאחר מיתת אביהן, אבל בחיי אביהן - אלו ואלו אינן ניזונין
משנה לא תואמת אף שיטה	אי רבי מאיר, הא אמר: בנים מצוה!	אי רבי יהודה, הא אמר: בנים נמי מצוה!	אי רבי יוחנן בן ברוקא, אפי' מצוה נמי ליכא!
הסבר תואם לכל שיטה	האב אינו חייב במזונות בתו והוא הדין לבנו, הא מצוה בבנו איכא, קל וחומר לבנים, והאי דקתני בתו? הא קמ"ל דאפילו בתו, חובה הוא דליכא, הא מצוה איכא.	האב אינו חייב במזונות בתו וכל שכן לבנו, הא מצוה בבנו איכא, וקל וחומר לבנות, והא דקתני, בתו? הא קא משמע לך, דאפילו בתו, חובה ליכא.	אינו חייב במזונות בתו והוא הדין לבנו, והוא הדין דאפילו מצוה נמי ליכא, ואידי דבנות לאחר מיתת אביהן חובה, תנא נמי אינו חייב.

תקנת אושא : אמר רבי אילעא אמר ריש לקיש משום רבי יהודה בר חנינא : באושא התקינו, שיהא אדם זן את בניו ואת בנותיו כשהן קטנים.

שאלה : איבעיא להו : הלכתא כוותיה, או אין הלכתא כוותיה?

תשובה : תא שמע : כי הוה אתו לקמיה דרב יהודה, אמר להו : יארוד ילדה ואבני מתא שדיא! כי הוה אתו לקמיה דרב חסדא, אמר להו : כפו ליה אסיתא בצבורא, וליקום ולימא : עורבא בעי בניה, וההוא גברא לא בעי בניה! ועורבא בעי בניה? כי הוה אתי לקמיה דרבא, אמר ליה : ניחא לך דמיתזני בניך מצדקה? ולא אמרן אלא דלא אמיד, אבל אמיד - כפינן ליה על כרחיה, כי הא דרבא כפייה לרב נתן בר אמאי, ואפיק מיניה ד' מאה זוזי לצדקה.

עוד תקנה מאושא : אמר רבי אילעא אמר ריש לקיש : באושא התקינו, הכותב כל נכסיו לבניו - הוא ואשתו נזונים מהם.

קושי : מתקיף לה רבי זירא, ואיתימא רבי שמואל בר נחמני, גדולה מזו אמרו : אלמנתו נזונת מנכסיו, הוא ואשתו מיבעיא? דשלח רבין באיגרתיה : מי שמת והניח אלמנה ובת - אלמנתו נזונת מנכסיו, נישאת הבת - אלמנתו נזונת מנכסיו, מתה הבת - אמר רבי יהודה בן אחותו של רבי יוסי בר חנינא : על ידי היה מעשה, ואמרו : אלמנתו נזונת מנכסיו, הוא ואשתו מיבעיא?
תירוץ : מהו דתימא, התם הוא דליכא דטרח, אבל הכא נטרח לדידיה ולדידה, קא משמע לן.

שאלה : איבעיא להו : הלכתא כוותיה, או לית הלכתא כוותיה?

תשובה : ת"ש : דרבי חנינא ור' יונתן הוו קיימי, אתא ההוא גברא גחין ונשקיה לר' יונתן אכרעיה, אמר ליה ר' חנינא : מאי האי? א"ל : כותב נכסיו לבניו הוא, עשיתנהו לזניה; אי אמרת בשלמא לאו דינא, משום הכי עשיינהו, אלא אי אמרת דינא, עשיינהו בעי?